

Příloha 6

Šu e vorbi paša fenkípura kadej te pasolin paša pe.

1.Kana kezndindas o Krečuno, muri dej kiradas o fosuj e prúnenca, e pišota kirade krumplenca, peklas e cigne koláča taj šordas pér le máko thudesas. Kado koláko šutas e múlenge. Ži peráta nás slobodo te xas. Apal muri dej bišadas e šavouren ká o gážo pala sulum. Taj kado sulum muro dad repsindas paj phuv. Po Štedrý večer xálam pi phuv, po slumum, ká vi o Svunto Dejl kerdilas po sulum. Kana má o texan sas kísno, muro dad phenelas: Muri romni, mure šavoura fajma či merasa vaj merasa taj kadej náštík áver berš khetáne malađuvasa sar akánik.....

2. Má but čásura sas, azír e romňa šute o texan taj o pijimo pi mesáli. Sas ame pejki ráca, e řiski, i krumplengi šaláta, i torta, o guglimejto taj o dímejčo. Pi mesáli sas vi e ratiji taj e pája. Apal las muro dad o telefouno te kesentij e Romen. Te aven saste baxtále pe kado Krečuno, o Dejl taj i svunto Márja te avel tumáro žutouro. Taj apal gejllem pej dárkura. Taj áver d’ejs sas má o báro Krečuno. E murš gejle andi khangejri taj e romňa šute pe te kiraven. Kirade o frištuko, i khajňaki zumi e tecejenca, o horejzo, e šax, i čočkaki zumi e prúnenca. Peklam vi i bokoli taj vi i kiraleski rejteška. Taj o áver d’ejs gejlam te dikhas jékhávres.

3......Po Krečuno sa o nípo khetáne-j. Khatar- i mámi taj o papu ži po kuzino vaj kuzinka. Vi te si cigno kher, žanas te resas andej les. Po Krečuno kiravas mas, i šonka, zejčígo, koláko e prúnenca so mezij sar čerhaj, ávera mindejfejlíka londe koláča, šitemíňura, gugli mol. E žejne uraven pe andej úže kirpi. E terne šeja (17 - 23 berš) len pér pe má e gáda, save phiraven lenge deja taj e mámi. Amáre Rom či pen but, te si o Krečuno. Áver d’ejs žan andi khangejri. Taj o trito d’ejs žas te dikhas amáre nípos, so nás amende po Krečuno. Žas pala le pej grast vaj pej sáňki. Kado-j maškar ame kecavo sokáši.

[pro učitele]

Přiřaď texty k obrázkům.

.....Když nastaly Vánoce, máma vařila fazole se švestkami, šátečky plněné vařenými brambory, pekla buchtičky sypané mákem a polité mlékem, mrtvým, duším. Do večera jsme nesměli jíst. Potom matka poslala děti k sedlákovi pro slámu, kterou tatínek rozhodil po zemi. Na Štedrý večer se jedlo na zemi, na slámě, protože Ježíš se narodil na slámě. Když byla večere hotová, tatínek říkal: Ženo, děti, možná se dožijeme dalšího roku, možná se nedožijeme.

.....A protože už bylo dost hodin, začaly ženy prostírat a nosit na stůl. Měli jsme pečenou kachnu, řízky, bramborový salát, dort, cukroví a ovoce. Na stole byly alkoholické a nealkoholické nápoje. Než jsme začali jíst, tatínek nejprve zavolal Romům, aby jim popřál rovněž k Vánocům. Pak jsme se vrhli na dárky. A následující den už jsme slavili první den vánoční. Muži šli do kostela a ženy se pustily do vaření. Uvařily guláš, slepičí polévku s těstovinami, rizoto, zelí, čočkovou polévku se švestkami. Upekli jsme i romský chleba a tvarohový závin. A další den jsme se navzájem navštěvovali.

.....O Vánocích je celá rodina pohromadě. Od prarodičů po bratrance a sestřenice. Dokážeme se vtěsnat, i když máme malé prostory. O vánocích vaříme masa, šunku, zeleninu, pečeme koláč se švestkami ve tvaru hvězdy, jiné slané koláče, cukroví, pijeme víno. Lidé se oblečou do čistých šatů. Mladé dívky ve věku 17-23 let se slavnostně obléknou do romských krojů dle vzoru svých maminek a babiček. Romové nepijí moc tvrdého alkoholu. Další den jdou do kostela. A třetí den jdeme navštívit širší rodinu, která s námi nemohla společně slavit Vánoce. Je zvykem projet se na koních nebo na saních.

